

Doręczanie dokumentów - Estonia

SPIS TREŚCI

- 1 Co w praktyce oznacza prawniczy termin „doręczenie dokumentów”? Dlaczego do „doręczenia dokumentów” mają zastosowanie szczególne zasady?
- 2 Jakie dokumenty wymagają doręczenia drogą formalną?
- 3 Kto odpowiada za doręczenie dokumentu?
- 4 Ustalanie adresu
 - 4.1 Czy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącym doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych organ w danym państwie członkowskim, do którego zwrócono się z wnioskiem o doręczenie, z własnej inicjatywy próbuje ustalić miejsce pobytu adresata dokumentu, który ma zostać doręczony, jeżeli adresat nie zamieszkuje już pod adresem znanym organowi występującemu z wnioskiem?
 - 4.2 Czy zagraniczne organy sądowe lub strony postępowania sądowego mają dostęp do rejestrów lub usług w tym państwie członkowskim umożliwiających ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby? Jeśli tak, jakie rejestry lub usługi są dostępne i jakich procedur należy przestrzegać? Czy obowiązują w tym zakresie opłaty i jaka jest ich wysokość?
 - 4.3 W jaki sposób organy w tym państwie członkowskim rozpatrują wnioski przesłane na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych, mające na celu ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby?
- 5 W jaki sposób dokument jest zwykle doręczany w praktyce? Czy istnieją alternatywne metody, które można wykorzystać w tym celu (inne niż doręczenie zastępcze, o którym mowa w pkt 6 poniżej)?
- 6 Czy w postępowaniu cywilnym dozwolone jest elektroniczne doręczanie dokumentów (doręczanie dokumentów sądowych lub pozasądowych za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, takich jak poczta elektroniczna, zabezpieczone aplikacje internetowe, faks, SMS itp.)? Jeśli tak, w odniesieniu do jakich rodzajów postępowań przewiduje się stosowanie tej metody? Czy istnieją ograniczenia w odniesieniu do dostępności lub dostępu do tej metody doręczania dokumentów w zależności od tego, kto jest adresatem (osoba wykonująca zawód prawniczy, osoba prawna, spółka lub inny podmiot gospodarczy, itp.)?
- 7 Doręczenie „zastępcze”
 - 7.1 Czy prawo tego państwa członkowskiego dopuszcza stosowanie innych metod doręczenia w przypadkach, w których doręczenie dokumentów adresatowi nie było możliwe (np. zawiadomienie przesłane na adres domowy, do komornika sądowego, drogą pocztową lub przez wywieszenie ogłoszenia)?
 - 7.2 Jeżeli stosowane są inne metody, w którym momencie dokumenty uznaje za doręczone?
 - 7.3 Jeżeli inna metoda doręczenia polega na złożeniu dokumentów w określonym miejscu (np. w urzędzie pocztowym), w jaki sposób informuje się adresata o tym, że dokumenty zostały złożone?
 - 7.4 Jeżeli adresat odmawia przyjęcia doręczenia dokumentów, jakie są tego konsekwencje? Czy dokumenty uważa się za skutecznie doręczone, jeśli odmowa nie jest uzasadniona?
- 8 Doręczenie drogą pocztową z zagranicy (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów)
 - 8.1 Jeżeli poczta doręczy adresatowi w tym państwie członkowskim dokument wysłany z zagranicy w sytuacji, w której wymagane jest potwierdzenie odbioru (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów), czy dokument taki może zostać doręczony tylko adresatowi osobiście, czy też można go doręczyć, zgodnie z krajowymi przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową, także innej osobie pod tym samym adresem?

- 8.2 W jaki sposób można dokonać, zgodnie z przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową w tym państwie członkowskim, doręczenia dokumentów z zagranicy na podstawie art. 14 rozporządzenia nr 1393/2007 dotyczącego doręczania dokumentów, jeżeli pod adresem, pod który należało doręczyć dokumenty, nie zastano ani adresata, ani żadnej innej osoby uprawnionej do odebrania przesyłki (o ile doręczenie zastępcze jest możliwe na podstawie krajowych przepisów dotyczących doręczania drogą pocztową – zob. powyżej)?
- 8.3 Czy urzędy pocztowe przewidują określony termin na odebranie dokumentów przed ich odesłaniem jako nedoręczone? Jeśli tak, w jaki sposób adresat jest informowany o tym, że w urzędzie pocztowym jest do odebrania adresowana do niego przesyłka?
- 9 Czy przewiduje się pisemne potwierdzenie doręczenia dokumentu?
- 10 Co się stanie, gdy z jakichkolwiek powodów adresat nie otrzyma dokumentu lub gdy doręczenie dokumentu nastąpi z naruszeniem przepisów prawa (np. dokument zostanie doręczony osobie trzeciej)? Czy pomimo to doręczenie dokumentu może być uznane za zgodne z prawem (np. czy naruszenie przepisów prawa może być usunięte), czy też musi nastąpić nowa próba doręczenia dokumentu?
- 11 Czy muszę zapłacić za doręczenie dokumentu, a jeśli tak, to jaką kwotę?

1 Co w praktyce oznacza prawniczy termin „doręczenie dokumentów”? Dlaczego do „doręczenia dokumentów” mają zastosowanie szczególne zasady?

Doręczenie pisma sądowego oznacza jego doręczenie adresatowi w taki sposób, aby mógł się on zapoznać z treścią tego pisma w terminie umożliwiającym mu wykonanie i ochronę przysługujących mu praw. W rozdziale 34 kodeksu postępowania cywilnego przewidziano różne sposoby doręczania pism sądowych, w tym doręczenie listem poleconym, doręczenie drogą elektroniczną, doręczenie za pośrednictwem komornika, doręczenie za pośrednictwem pełnomocnika adresata, doręczenie pisma sądowego poprzez jego przesłanie w formie elektronicznej oraz doręczenie przez publiczne ogłoszenie w dzienniku urzędowym (Ametlikud Teadaanded). Aby pismo sądowe mogło zostać uznane za doręczone, czynność doręczenia musi zostać przeprowadzona zgodnie z wymogami formalnymi przewidzianymi w obowiązujących przepisach oraz musi zostać udokumentowana w odpowiedniej formie.

2 Jakie dokumenty wymagają doręczenia drogą formalną?

Zgodnie z art. 306 ust. 5 kodeksu postępowania cywilnego sąd jest zobowiązany do doręczenia stronom postępowania następujących pism sądowych: pozwu, apelacji i pism uzupełniających, wezwań do stawienia się przed sądem, wyroków sądu, postanowień kończących postępowanie w sprawie oraz wszelkich innych pism sądowych określonych w przepisach prawa.

3 Kto odpowiada za doręczenie dokumentu?

Sąd organizuje doręczenie pism sądowych przez podmiot świadczący profesjonalne usługi pocztowe, komornika, członka straży sądowej lub – zgodnie z regulaminem sądu – przez innego właściwego urzędnika sądowego. Sąd może również doręczyć pisma w inny sposób przewidziany w prawie. Strona postępowania, która złożyła pismo wymagające doręczenia lub która wnosi o doręczenie innego pisma sądowego, może zwrócić się do sądu o zezwolenie na samodzielne zorganizowanie doręczenia. Strona postępowania może doręczyć pisma sądowe wyłącznie za pośrednictwem pracownika sądowego doręczającego pisma sądowe. W takim przypadku doręczenie i udokumentowanie doręczenia pism sądowych odbywa się na takich samych zasadach jak w przypadku doręczenia pism sądowych za pośrednictwem komornika. Sąd ocenia, czy dane pismo sądowe można uznać za doręczone.

4 Ustalanie adresu

4.1 Czy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącym doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych organ w danym państwie członkowskim, do którego zwrócono się z wnioskiem o doręczenie, z własnej inicjatywy próbuje ustalić miejsce pobytu adresata dokumentu, który ma zostać doręczony, jeżeli adresat nie zamieszkuje już pod adresem znanym organowi występującemu z wnioskiem?

Instytucja otrzymująca wniosek (Ministerstwo Sprawiedliwości (Justiitsministeerium) lub sąd) sprawdza nie tylko dostępne dane, ale również to, czy dana osoba została wpisana do rejestru ludności (Rahvastikuregister) lub do rejestru działalności gospodarczej (Äriregister).

4.2 Czy zagraniczne organy sądowe lub strony postępowania sądowego mają dostęp do rejestrów lub usług w tym państwie członkowskim umożliwiających ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby? Jeśli tak, jakie rejestry lub usługi są dostępne i jakich procedur należy przestrzegać? Czy obowiązują w tym zakresie opłaty i jaka jest ich wysokość?

Każdy może nieodpłatnie skorzystać z rejestru działalności gospodarczej, w którym można sprawdzić dane adresowe spółki. Dostęp do rejestru działalności gospodarczej można uzyskać pod adresem <https://ariregister.rik.ee/>.

Aby ustalić adres osoby prywatnej, można złożyć oficjalne zapytanie i uzyskać dane wprowadzone do rejestru ludności. W zapytaniu należy wskazać, dlaczego określone dane są konieczne, tak aby przetwarzający dane mogli zdecydować, czy ich przekazanie jest uzasadnione. Rejestrem ludności zarządza Centrum IT i Rozwoju przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych (Siseministeerium), na którego stronie internetowej dostępnej pod adresem <https://www.smit.ee/> można uzyskać informacje na temat zapytań.

4.3 W jaki sposób organy w tym państwie członkowskim rozpatrują wnioski przesłane na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych, mające na celu ustalenie aktualnego adresu zamieszkania danej osoby?

Sądy rozpatrują międzynarodowe wnioski o doręczenie pism sądowych i przeprowadzenie dowodu nieodpłatnie, tj. mają one obowiązek podjąć wszelkie wysiłki niezbędne do ustalenia adresu danej osoby.

5 W jaki sposób dokument jest zwykle doręczany w praktyce? Czy istnieją alternatywne metody, które można wykorzystać w tym celu (inne niż doręczenie zastępcze, o którym mowa w pkt 6 poniżej)?

Decyzję o sposobie doręczenia danego pisma sądowego podejmuje zasadniczo organ prowadzący postępowanie. Sądy powinny jednak doręczać pisma sądowe głównie drogą elektroniczną – albo za pośrednictwem odpowiedniego publicznego portalu przesyłania plików elektronicznych e-File, albo za pośrednictwem poczty elektronicznej. Chociaż prawo nie przewiduje wymogu, aby preferowane było doręczanie pism sądowych drogą elektroniczną, ten sposób doręczania pozwala sądom zaoszczędzić na opłatach pocztowych. Obserwuje się ogólną tendencję polegającą na coraz częstszym wykorzystaniu doręczania drogą elektroniczną. Po rozważeniu doręczenia drogą elektroniczną sąd przeanalizuje również inne sposoby, np. doręczenie pocztą, doręczenie przez doręczającego zatrudnianego przez sąd lub skorzystanie z różnych innych sposobów przewidzianych w prawie.

6 Czy w postępowaniu cywilnym dozwolone jest elektroniczne doręczanie dokumentów (doręczanie dokumentów sądowych lub pozasądowych za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, takich jak poczta elektroniczna, zabezpieczone aplikacje internetowe, faks, SMS itp.)? Jeśli tak, w odniesieniu do jakich rodzajów postępowań przewiduje się stosowanie tej metody? Czy istnieją ograniczenia w odniesieniu do dostępności lub dostępu do tej metody doręczania dokumentów w zależności od tego, kto jest adresatem (osoba wykonująca zawód prawniczy, osoba prawna, spółka lub inny podmiot gospodarczy, itp.)?

Doręczanie pism sądowych drogą elektroniczną jest dopuszczalne we wszystkich rodzajach postępowań.

Zgodnie z art. 311¹ kodeksu postępowania cywilnego pismo sądowe doręcza się drogą elektroniczną za pośrednictwem dedykowanego systemu informacyjnego, przesyłając stronom postępowania zawiadomienie o tym, że pismo jest dostępne w systemie. Sąd niezwłocznie udostępnia stronom postępowania wszystkie pisma sądowe, w tym orzeczenia sądowe, za pośrednictwem systemu informacyjnego, niezależnie od sposobu, w jaki pisma te zostały doręczone stronom w toku postępowania. Do zalogowania się w systemie informacyjnym potrzebny jest dokument tożsamości. Pismo sądowe uznaje się za doręczone w momencie jego otwarcia przez adresata w systemie informacyjnym lub w momencie potwierdzenia odbioru pisma bez jego otwierania. Takie same przepisy obowiązują w przypadku, gdy powyższe czynności zostaną podjęte przez inną osobę, którą adresat upoważnił do zapoznania się z treścią pism sądowych w systemie informacyjnym. System informacyjny automatycznie rejestruje dostarczenie pisma sądowego.

Jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie, że adresat nie jest w stanie odpowiednio obsługiwać systemu informacyjnego wykorzystywanego do doręczania pism sądowych, lub jeżeli doręczenie pism sądowych za pośrednictwem systemu informacyjnego jest niemożliwe ze względów technicznych, sąd może również doręczyć pisma drogą elektroniczną w inny sposób. W takim przypadku pismo sądowe uznaje się za doręczone, gdy adresat potwierdzi odbiór pisma sądowego na piśmie, faksem lub drogą elektroniczną. Potwierdzenie musi zawierać datę odbioru pisma sądowego i musi być opatrzone podpisem adresata lub jego pełnomocnika. Potwierdzenie przygotowane w formie elektronicznej musi być opatrzone podpisem cyfrowym nadawcy lub musi zostać przesłane innym bezpiecznym sposobem uniemożliwiającym zidentyfikowanie nadawcy i godziny wysłania, chyba że sąd nie ma podstaw, by wątpić, że potwierdzenie nieopatrzone podpisem cyfrowym wysłał adresat lub jego pełnomocnik.

Potwierdzenie należy przesłać do sądu niezwłocznie. Sąd może ukarać stronę postępowania lub jej pełnomocnika grzywną za niewywiązanie się z tego obowiązku.

W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się możliwość doręczenia pism sądowych w inny sposób niż drogą elektroniczną, jednak w takiej sytuacji pisma można doręczyć wyłącznie adwokatom, notariuszom, komornikom, syndykom masy upadłościowej oraz organom rządowym na szczeblu centralnym lub lokalnym.

7 Doręczenie „zastępcze”

7.1 Czy prawo tego państwa członkowskiego dopuszcza stosowanie innych metod doręczenia w przypadkach, w których doręczenie dokumentów adresatowi nie było możliwe (np. zawiadomienie przesłane na adres domowy, do komornika sądowego, drogą pocztową lub przez wywieszenie ogłoszenia)?

Zgodnie z art. 322 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli adresata pisma sądowego nie można zastać w jego miejscu zamieszkania, pismo uznaje się również za doręczone w przypadku doręczenia osobie, która ukończyła co najmniej 14. rok życia i która zamieszkuje wspólnie z adresatem lub pracuje dla jego rodziny. Ustęp 2 tego samego artykułu stanowi, że rozwiązaniem alternatywnym wobec doręczenia pisma sądowego adresatowi jest doręczenie pisma spółdzielni mieszkaniowej zarządzającej budynkiem, w którym znajduje się miejsce zamieszkania lub siedziba adresata, administratorowi wspólnej nieruchomości lub osobie, która wynajmuje adresatowi nieruchomość. Podobnie pismo sądowe można doręczyć pracodawcy adresata lub innej osobie, na rzecz której adresat świadczy usługi na mocy umowy. Zgodnie z ust. 3 pismo sądowe uznaje się za doręczone adresatowi, jeżeli zostało ono doręczone pełnomocnikowi adresata w jeden ze sposobów wskazanych w ust. 1 i 2 tego samego artykułu. Zgodnie z art. 322 ust. 4 kodeksu postępowania cywilnego pismo sądowe uznaje się również za doręczone osobie pełniącej służbę w siłach zbrojnych, odbywającej karę pozbawienia wolności w zakładzie karnym lub długotrwale przebywającej w placówce opieki zdrowotnej lub w podobnej placówce, jeżeli zostanie ono doręczone kierownikowi danej instytucji lub osobie wyznaczonej przez kierownika, chyba że prawo stanowi inaczej.

Art. 323 kodeksu postępowania cywilnego stanowi, że w przypadku doręczania pisma sądowego osobie fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą lub zawodową, która nie przebywa w lokalu przedsiębiorstwa w standardowych godzinach pracy lub która nie jest w stanie przyjąć pisma, pismo sądowe można doręczyć pracownikowi zazwyczaj przebywającemu w lokalu przedsiębiorstwa adresata lub osobie, która zazwyczaj świadczy usługi na rzecz adresata na podstawie podobnych warunków umownych. Zgodnie z ust. 2 te same przepisy mają zastosowanie do doręczania pism sądowych osobom prawnym, organom administracyjnym, notariuszom i komornikom, a także w przypadku doręczania pisma sądowego pełnomocnikowi adresata lub dowolnej innej osobie niebędącej adresatem, której można doręczyć pismo.

Zgodnie z art. 326 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego pismo sądowe, które nie może zostać doręczone, ponieważ nie można dostarczyć go do mieszkania lub lokalu przedsiębiorstwa adresata lub jego pełnomocnika, można uznać za doręczone, jeżeli zostanie pozostawione w skrzynce pocztowej przynależącej do danego mieszkania lub lokalu przedsiębiorstwa lub w podobnym miejscu, z którego adresat lub jego pełnomocnik korzystają do odbierania poczty i które w normalnych warunkach zapewniłyby ochronę pisma przed warunkami pogodowymi. Pismo sądowe można doręczyć w ten sposób spółdzielni mieszkaniowej zarządzającej budynkiem mieszkalnym, w którym znajduje się mieszkanie lub lokal przedsiębiorstwa adresata, administratorowi wspólnej nieruchomości, osobie, która wynajmuje adresatowi nieruchomość, lub osobie, na rzecz której adresat świadczy usługi na mocy umowy, lecz wyłącznie w przypadku, gdy doręczenie pisma adresatowi lub jego pełnomocnikowi do rąk własnych jest niemożliwe. Doręczenie dokumentu w sposób opisany w ust. 1 przedmiotowego artykułu uznaje się za dopuszczalne zgodnie z ust. 2 tego samego artykułu wyłącznie w przypadku, gdy podjęto co najmniej dwie próby doręczenia pisma sądowego adresatowi do rąk własnych w co najmniej trzydniowych odstępach i o wyraźnie różnych porach dnia i gdy nie istnieje jednocześnie możliwość doręczenia pisma sądowego innej osobie przebywającej w mieszkaniu lub lokalu przedsiębiorstwa adresata zgodnie z art. 322 ust. 1 lub art. 323 kodeksu postępowania cywilnego.

Zgodnie z art. 327 kodeksu postępowania cywilnego dopuszcza się również możliwość doręczenia pisma sądowego przez jego złożenie w określonym miejscu. Zgodnie z art. 217 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli spełnione zostały warunki przewidziane w art. 326 tego kodeksu, dokument można również złożyć w placówce pocztowej, urzędzie gminy wiejskiej lub urzędzie miasta właściwym dla miejsca doręczenia pisma lub w sekretariacie sądu rejonowego właściwego miejscowo dla miejsca doręczenia pisma.

Zgodnie z art. 317 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego na podstawie orzeczenia sądu stronie postępowania można doręczyć pismo sądowe przez jego publiczne ogłoszenie, jeżeli:

1. adres strony postępowania nie figuruje w rejestrze lub dana osoba nie zamieszkuje pod adresem wskazanym w rejestrze, sąd nie dysponuje żadnym innym sposobem uzyskania adresu strony postępowania ani pozyskania informacji o miejscu jej pobytu, a pismo sądowe nie może zostać doręczone pełnomocnikowi tej strony ani osobie upoważnionej do odebrania pisma w żaden ze sposobów opisanych w tym artykule;

2. doręczenie pisma sądowego adresatowi w państwie trzecim zgodnie z obowiązującymi wymogami jest uznane za niemożliwe;
3. pismo sądowe nie może zostać doręczone, ponieważ miejscem jego doręczenia jest mieszkanie osoby objętej zasadą eksterytorialności.

Zgodnie z art. 317 ust. 3 kodeksu postępowania cywilnego wyciąg z pisma sądowego podlegającego doręczeniu przez publiczne ogłoszenie jest publikowany w dzienniku urzędowym (Ametlikud Teadaanded). Sąd rozpoznający daną sprawę może wydać zarządzenie o dopuszczeniu publikacji wyciągu z pisma również w innych publikatorach.

7.2 Jeżeli stosowane są inne metody, w którym momencie dokumenty uznaje za doręczone?

W przypadku doręczenia pisma sądowego zgodnie z art. 322 i 323 kodeksu postępowania cywilnego uznaje się je za doręczone w chwili jego dostarczenia osobie, której należało doręczyć to pismo, zgodnie z art. 322 lub 323 kodeksu postępowania cywilnego.

W przypadku doręczenia pisma sądowego przez pozostawienie w skrzynce pocztowej zgodnie z art. 326 kodeksu postępowania cywilnego pismo uznaje się za doręczone w momencie jego umieszczenia w skrzynce pocztowej.

W przypadku doręczenia pisma sądowego przez złożenie w określonym miejscu zgodnie z art. 327 ust. 3 kodeksu postępowania cywilnego pismo uznaje się za doręczone po upływie trzech dni od dnia pozostawienia lub przesłania pisemnego zawiadomienia, o którym mowa w ust. 2 tego samego artykułu. Datę doręczenia umieszcza się na kopercie, w której znajduje się pismo sądowe.

W przypadku doręczenia przez publiczne ogłoszenie pismo sądowe uznaje się za doręczone po upływie 30 dni od daty ogłoszenia wyciągu z tego pisma w Ametlikud Teadaanded (art. 317 ust. 5 kodeksu postępowania cywilnego). Sąd rozpoznający daną sprawę może wyznaczyć dłuższy termin na uznanie pisma sądowego za doręczone. W takim przypadku stosowny termin podaje się do wiadomości wraz z dokonaniem publicznego ogłoszenia.

7.3 Jeżeli inna metoda doręczenia polega na złożeniu dokumentów w określonym miejscu (np. w urzędzie pocztowym), w jaki sposób informuje się adresata o tym, że dokumenty zostały złożone?

Jeżeli pismo sądowe doręcza się przez złożenie w określonym miejscu, zgodnie z art. 327 ust. 2 kodeksu postępowania cywilnego, pod adresem adresata pozostawia się stosowne pisemne zawiadomienie lub przesyła się takie zawiadomienie na ten adres. Jeżeli okaże się to niemożliwe, zawiadomienie umieszcza się na drzwiach mieszkania adresata, lokalu przedsiębiorstwa adresata lub miejsca jego pobytu lub przekazuje się je osobie zamieszkującej w sąsiedztwie adresata, polecając jej przekazanie zawiadomienia adresatowi. W zawiadomieniu należy wyraźnie wskazać, że złożone pismo zostało przesłane przez sąd, że uznaje się je za doręczone z chwilą jego złożenia w określonym miejscu oraz że od tego momentu terminy procesowe mogą rozpocząć bieg.

7.4 Jeżeli adresat odmawia przyjęcia doręczenia dokumentów, jakie są tego konsekwencje? Czy dokumenty uważa się za skutecznie doręczone, jeśli odmowa nie jest uzasadniona?

Zgodnie z art. 325 kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli dana osoba odmówi przyjęcia pisma sądowego bez uzasadnionej przyczyny, pismo sądowe uznaje się za doręczone tej osobie w momencie, w którym odmówiła ona jego przyjęcia. W takiej sytuacji pismo sądowe pozostawia się w mieszkaniu lub lokalu przedsiębiorstwa adresata bądź w jego skrzynce pocztowej. W przypadku braku możliwości pozostawienia pisma sądowego na terenie posesji lub w skrzynce pocztowej pismo sądowe zwraca się do sądu.

8 Doręczenie drogą pocztową z zagranicy (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów)

8.1 Jeżeli poczta doręczy adresatowi w tym państwie członkowskim dokument wysłany z zagranicy w sytuacji, w której wymagane jest potwierdzenie odbioru (art. 14 rozporządzenia dotyczącego doręczania dokumentów), czy dokument taki może zostać doręczony tylko adresatowi osobiście, czy też można go doręczyć, zgodnie z krajowymi przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową, także innej osobie pod tym samym adresem?

Zgodnie z art. 316¹ ust. 5 kodeksu postępowania cywilnego, który reguluje wdrażanie rozporządzenia (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady, oraz na podstawie tego rozporządzenia pismo sądowe doręcza się w Estonii zgodnie z procedurą doręczania pism sądowych określoną w kodeksie postępowania cywilnego. Pism sądowych nie można doręczać przez publiczne ogłoszenie.

Zgodnie z art. 313 ust. 2 kodeksu postępowania cywilnego pismo sądowe podlegające doręczeniu można wręczyć osobie innej niż adresat wyłącznie w przypadkach przewidzianych w części VI kodeksu postępowania cywilnego. Osoba taka musi przekazać pismo sądowe adresatowi przy najbliższej okazji. Osoba ta może odmówić przyjęcia pisma sądowego celem jego przekazania adresatowi wyłącznie w przypadku, gdy wykaże, że nie jest w stanie dostarczyć tego pisma adresatowi. Należy pouczyć taką

osobę o obowiązku przekazania pisma sądowego adresatowi. Pismo sądowe uznaje się za doręczone niezależnie od tego, czy udzielono takiego pouczenia.

Dlatego też zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady dopuszcza się również możliwość skorzystania z innych sposobów doręczenia pism sądowych opisanych w odpowiedzi na pytanie 2.1 powyżej i przewidzianych w art. 322 i 323 kodeksu postępowania cywilnego.

Zgodnie z art. 322 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli adresata pisma sądowego nie można zastać w jego miejscu zamieszkania, pismo uznaje się również za doręczone w przypadku jego dostarczenia osobie, która ukończyła co najmniej 14. rok życia i która zamieszkuje wspólnie z adresatem lub pracuje dla jego rodziny. Ustęp 2 tego samego artykułu stanowi, że rozwiązaniem alternatywnym wobec doręczenia pisma sądowego adresatowi jest doręczenie pisma spółdzielni mieszkaniowej zarządzającej budynkiem, w którym znajduje się miejsce zamieszkania lub siedziba adresata, administratorowi wspólnej nieruchomości lub osobie, która wynajmuje adresatowi nieruchomość. Podobnie pismo sądowe można doręczyć pracodawcy adresata lub innej osobie, na rzecz której adresat świadczy usługi na mocy umowy. Zgodnie z ust. 3 pismo sądowe uznaje się za doręczone adresatowi, jeżeli zostało ono doręczone pełnomocnikowi adresata w jeden ze sposobów wskazanych w ust. 1 i 2 tego samego artykułu. Zgodnie z art. 322 ust. 4 kodeksu postępowania cywilnego pismo sądowe uznaje się również za doręczone osobie pełniącej służbę w siłach zbrojnych, odbywającej karę pozbawienia wolności w zakładzie karnym lub długotrwale przebywającej w placówce opieki zdrowotnej lub w podobnej placówce, jeżeli zostanie ono doręczone kierownikowi danej instytucji lub osobie wyznaczonej przez kierownika, chyba że prawo stanowi inaczej.

Art. 323 kodeksu postępowania cywilnego stanowi, że w przypadku doręczania pisma sądowego osobie fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą lub zawodową, która nie przebywa w lokalu przedsiębiorstwa w standardowych godzinach pracy lub która nie jest w stanie przyjąć pisma, pismo sądowe można doręczyć pracownikowi zazwyczaj przebywającemu w lokalu przedsiębiorstwa adresata lub osobie, która zazwyczaj świadczy usługi na rzecz adresata na podstawie podobnych warunków umownych. Zgodnie z ust. 2 te same przepisy mają zastosowanie do doręczania pism sądowych osobom prawnym, organom administracyjnym, notariuszom i komornikom, a także w przypadku doręczania pisma sądowego pełnomocnikowi adresata lub dowolnej innej osobie niebędącej adresatem, której można doręczyć pismo.

8.2 W jaki sposób można dokonać, zgodnie z przepisami dotyczącymi doręczania drogą pocztową w tym państwie członkowskim, doręczenia dokumentów z zagranicy na podstawie art. 14 rozporządzenia nr 1393/2007 dotyczącego doręczania dokumentów, jeżeli pod adresem, pod który należało doręczyć dokumenty, nie zastano ani adresata, ani żadnej innej osoby uprawnionej do odebrania przesyłki (o ile doręczenie zastępcze jest możliwe na podstawie krajowych przepisów dotyczących doręczania drogą pocztową – zob. powyżej)?

Zgodnie z art. 316¹ ust. 5 zdanie drugie kodeksu postępowania cywilnego przy doręczaniu pisma sądowego zgodnie z przepisami rozporządzenia (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady nie dopuszcza się możliwości doręczenia przez publiczne ogłoszenie.

Pismo sądowe można doręczyć przez umieszczenie go w skrzynce pocztowej zgodnie z art. 326 kodeksu postępowania cywilnego lub przez złożenie w określonym miejscu zgodnie z art. 327 kodeksu postępowania cywilnego.

Zgodnie z art. 326 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego pismo sądowe, które nie może zostać doręczone, ponieważ nie można dostarczyć go do mieszkania lub lokalu przedsiębiorstwa adresata lub jego pełnomocnika, można uznać za doręczone, jeżeli zostanie pozostawione w skrzynce pocztowej przynależącej do danego mieszkania lub lokalu przedsiębiorstwa lub w podobnym miejscu, z którego adresat lub jego pełnomocnik korzystają do odbierania poczty i które w normalnych warunkach zapewniłyby ochronę pisma przed warunkami pogodowymi. Pismo sądowe można doręczyć w ten sposób spółdzielni mieszkaniowej zarządzającej budynkiem mieszkalnym, w którym znajduje się mieszkanie lub lokal przedsiębiorstwa adresata, administratorowi wspólnej nieruchomości, osobie, która wynajmuje adresatowi nieruchomość, lub osobie, na rzecz której adresat świadczy usługi na mocy umowy, lecz wyłącznie w przypadku, gdy doręczenie pisma adresatowi lub jego pełnomocnikowi do rąk własnych jest niemożliwe. Doręczenie dokumentu w sposób opisany w ust. 1 przedmiotowego artykułu uznaje się za dopuszczalne zgodnie z ust. 2 tego samego artykułu wyłącznie w przypadku, gdy podjęto co najmniej dwie próby doręczenia pisma sądowego adresatowi do rąk własnych w co najmniej trzydniowych odstępach i o wyraźnie różnych porach dnia i gdy istnieje również możliwość doręczenia pisma sądowego innej osobie przebywającej w mieszkaniu lub lokalu przedsiębiorstwa adresata zgodnie z art. 322 ust. 1 lub art. 323 kodeksu postępowania cywilnego.

Zgodnie z art. 327 kodeksu postępowania cywilnego dopuszcza się również możliwość doręczenia pisma sądowego przez złożenie go w określonym miejscu. Zgodnie z art. 217 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli spełnione zostały warunki przewidziane w art. 326 tego kodeksu, dokument można również złożyć w placówce pocztowej, urzędzie gminy wiejskiej lub urzędzie miasta właściwym dla miejsca doręczenia pisma lub w sekretariacie sądu rejonowego właściwego miejscowo dla miejsca doręczenia pisma.

Z uwagi na fakt, że zgodnie z art. 14 rozporządzenia (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady pisma sądowe muszą być doręczane za potwierdzeniem odbioru, jest kwestią dyskusyjną, czy doręczenie pism w sposób przewidziany w art. 326 i 327 kodeksu postępowania cywilnego jest dopuszczalne.

8.3 Czy urzędy pocztowe przewidują określony termin na odebranie dokumentów przed ich odesłaniem jako niedoręczone? Jeśli tak, w jaki sposób adresat jest informowany o tym, że w urzędzie pocztowym jest do odebrania adresowana do niego przesyłka?

Zgodnie z art. 6 ust. 1 „Wymogów w zakresie przekazywania przesyłek poleconych i przesyłek ubezpieczonych w ramach powszechnej usługi pocztowej” zatwierdzonych rozporządzeniem nr 57 Ministra Gospodarki i Komunikacji z dnia 22 czerwca 2006 r., jeżeli adresat przesyłki nie przebywa w swoim miejscu zamieszkania lub lokalu przedsiębiorstwa w momencie doręczenia przesyłki, urząd pocztowy znajdujący się najbliżej takiego miejsca doręczenia pozostawi awizo dla adresata przesyłki, w którym poinformuje go o próbie doręczenia przesyłki.

Jeżeli nadawca nie zamieścił w awizie żadnych informacji o tym, że zostanie podjęta próba doręczenia przesyłki w inny sposób, pisma sądowe zostaną złożone w placówce pocztowej na maksymalnie 15 dni od dnia podjęcia drugiej próby ich doręczenia, chyba że nadawca wyznaczył inny termin. Po upływie tego terminu pisma sądowe formalnie zwraca się nadawcy wraz ze stosownym uzasadnieniem i wydaje się je pełnomocnikowi nadawcy, który podpisuje ich przyjęcie (Warunki doręczania pism sądowych przez AS Eesti Post).

9 Czy przewiduje się pisemne potwierdzenie doręczenia dokumentu?

Zgodnie z art. 306 ust. 2 kodeksu postępowania cywilnego czynność doręczenia pisma sądowego musi zostać przeprowadzona zgodnie z wymogami formalnymi przewidzianymi w prawie i musi zostać udokumentowana w odpowiedniej formie. Zgodnie z art. 307 ust. 4 kodeksu postępowania cywilnego fakt wysłania pisma sądowego podlegającego doręczeniu musi zostać odnotowany w aktach sprawy. Zgodnie z art. 311¹ kodeksu postępowania cywilnego dedykowany system informacyjny automatycznie odnotowuje fakt doręczenia pisma sądowego (zob. opis doręczenia za pośrednictwem systemu informacyjnego w pkt 6 powyżej). Zgodnie z art. 313 kodeksu postępowania cywilnego doręczenie pisma sądowego przesyłką poleconą potwierdza się za pomocą potwierdzenia odbioru. Jeżeli pismo sądowe zostanie przesłane przesyłką nierejestrowaną lub faksem, pismo uznaje się za doręczone wówczas, gdy adresat prześle sądowi potwierdzenie jego odbioru pocztą, faksem lub drogą elektroniczną, wedle uznania adresata. Potwierdzenie musi zawierać datę odbioru pisma sądowego i musi być opatrzone podpisem adresata lub jego pełnomocnika. Zgodnie z art. 315 ust. 5 kodeksu postępowania cywilnego potwierdzenie odbioru przygotowuje się w przypadku doręczenia pisma sądowego przez pracownika sądowego doręczającego pisma sądowe, urzędnika sądowego lub inną osobę lub instytucję. Po doręczeniu pisma potwierdzenie odbioru należy niezwłocznie zwrócić do sądu.

W przypadku doręczenia pisma sądowego zgodnie z art. 314¹ kodeksu postępowania cywilnego przez przesłanie go pocztą, w aktach sprawy umieszcza się adnotację o tym kiedy i na jaki adres wysłano pismo sądowe lub zawiadomienie o udostępnieniu takiego pisma, chyba że fakt wysłania jest automatycznie rejestrowany w systemie informacyjnym utworzonym w tym celu.

10 Co się stanie, gdy z jakichkolwiek powodów adresat nie otrzyma dokumentu lub gdy doręczenie dokumentu nastąpi z naruszeniem przepisów prawa (np. dokument zostanie doręczony osobie trzeciej)? Czy pomimo to doręczenie dokumentu może być uznane za zgodne z prawem (np. czy naruszenie przepisów prawa może być usunięte), czy też musi nastąpić nowa próba doręczenia dokumentu?

Zgodnie z art. 307 ust. 3 kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli pismo sądowe dotarło do strony postępowania, której należało to pismo doręczyć lub której można było doręczyć to pismo zgodnie z obowiązującymi przepisami, ale poświadczenie doręczenia było niemożliwe, lub jeżeli naruszono przewidzianą w prawie procedurę doręczania pism sądowych, pismo sądowe uznaje się za doręczone stronie postępowania dopiero w momencie, w którym faktycznie dotarło ono do adresata.

Po doręczeniu pisma sądowego przesyłką poleconą zgodnie z art. 313 kodeksu postępowania cywilnego sąd może uznać, że potwierdzenie odbioru, które nie spełnia wymogów formalnych przewidzianych w ust. 3 i 4 tego artykułu, jest odpowiednie do celów doręczenia pisma sądowego, jeżeli fakt dokonania takiego doręczenia jest w dalszym ciągu wiarygodnie udokumentowany w potwierdzeniu odbioru. Jeżeli sąd nie może uznać pisma sądowego za doręczone, ponieważ dostawca usług pocztowych nie doręczył tego pisma prawidłowo, sąd może przekazać pismo sądowe takiemu dostawcy usług pocztowych celem jego ponownego doręczenia na koszt dostawcy. Wśród przykładów niedoręczenia pisma sądowego w prawidłowy sposób można wymienić nieskorzystanie ze wszystkich możliwości przewidzianych w ustawie przy doręczaniu pisma sądowego przesyłką poleconą, doręczenie pisma sądowego osobie, która nie była uprawniona do jego przyjęcia zgodnie z przepisami tego artykułu, niespełnienie ustanowionych w art. 326 kodeksu wymogów w zakresie doręczania pism sądowych przez pozostawienie ich w skrzynce pocztowej lub ustanowionych w art. 327 kodeksu wymogów w zakresie doręczania pism sądowych przez ich złożenie w określonym miejscu, czy też niewywiązanie się z obowiązku należytego udokumentowania faktu doręczenia pisma, co oznacza brak możliwości potwierdzenia, że doręczenie faktycznie zostało dokonane.

11 Czy muszę zapłacić za doręczenie dokumentu, a jeśli tak, to jaką kwotę?

Zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 pisma zasadniczo doręcza się nieodpłatnie, chyba że wniesiono o ich doręczenie przez komornika.

Jeżeli pisma sądowe zostały doręczone przez komornika, zgodnie z art. 48 ust. 2 ustawy o komornikach wysokość honorarium należnego komornikowi za doręczenie pism sądowych wynosi 30 EUR, jeżeli możliwe było doręczenie pism adresatowi lub jego pełnomocnikowi: 1) z wykorzystaniem adresu lub danych telekomunikacyjnych zawartych w rejestrze ludności lub za pośrednictwem adresu e-mail: isikukood@eesti.ee; lub 2) na adres wskazany w estońskim rejestrze osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą i osób prawnych lub z wykorzystaniem danych telekomunikacyjnych zawartych w systemie informacyjnym obsługującym wspomniany rejestr. Zgodnie z ust. 3, jeżeli nie można było doręczyć pisma sądowego, mimo że komornik dołożył wszelkich zasadnych starań, aby doręczyć pismo zgodnie z procedurą przewidzianą w prawie, ma on prawo dochodzić zapłaty honorarium w kwocie 30 EUR, przedstawiając zestawienie poniesionych przez siebie wydatków oraz kroków podjętych w celu doręczenia pisma. W przypadkach innych niż te opisane w ust. 2 i 3 wysokość honorarium należnego komornikowi za doręczenie pism sądowych wynosi 60 EUR.

Wysokość opłat pocztowych zależy od cennika stosowanego przez danego dostawcę usług – ustawodawca nie przewidział żadnej stałej stawki. Wysokość opłaty za doręczenie pisma sądowego zależy od wagi listu, miejsca, do którego należy go doręczyć, itp. Średnia cena doręczenia pisma sądowego w 2014 r. wynosiła 5,70 EUR za jedną przesyłkę. W przypadku doręczenia pisma sądowego przez doręczającego zatrudnianego przez sąd koszt doręczenia jednej przesyłki wynosi 6,20 EUR.

Dodatkowe informacje można znaleźć w: [☞ kodeksie postępowania cywilnego](#)

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 20/11/2018